

- Išmokykite vaiką susitvarkyti savo „darbo“ vietą. Pradžioje tai bus žaislų dėžė, vėliau kuprinė ir stalas.

- Leiskite vaikui pačiam rinktis drabužius ir vis dažniau rengtis pačiam. Savaitgaliais ar turėdami daugiau laisvo laiko leiskite jam pačiam apsirengti nuo galvos iki kojų, o padėkite tik prašomi.

- Mokykite dalytis daiktais. Šis įgūdis padės išvengti konfliktų ne tik namuose, jei yra sesė ar brolis, bet ir darželyje bei mokykloje. Vaikas, kuris moka dalytis, lengviau socializuosis ir susiras draugų, o tai džiugins ir jus, ir vaiką.

- Ugdykite vaiko savarankiškumą, sakydami paskatinamuosius žodžius (pvz.: „Aš matau, kad tau jau pačiam pavyksta pasikloti lovą“, „Tu jau pakankamai didelis, nuo šiol pats tai darysi“ ir pan.).

- Priminkite, kad vaikas visada gali paprašyti jūsų pagalbos, nors kiekvieną kartą to kartoti nereikėtų.

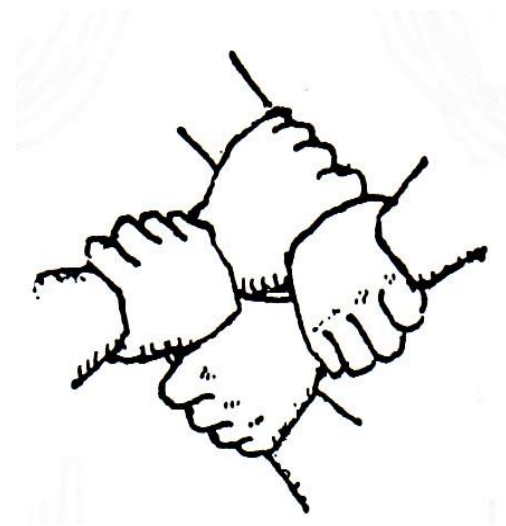
- Prisiminkite, kad vaikas „tampa didelis“ laipsniškai, taigi nereikėtų to tikėtis iš karto.

Naudota literatūra. Adele Faber ir Elaine Mazlish „Kaip kalbėti su vaikais, kad jie klausytų ir kaip klausyti, kad jie kalbėtų?“ (2018)

Lankstinuką parengė vyresnioji socialinė pedagogė Jolanta Meškauskienė

KELMĖS ŠVIETIMO PAGALBOS TARNYBA

VAIKŲ SAVARANKIŠKUMO UGDYMAS

Patarimai tėvams

E. Eriksono teigimu, 3 metų vaikai suvokia save kaip atskirą asmenybę. Šiuo metu pradeda formotis vaiko valia, gebėjimas išlaukti, kol norai bus patenkinti arba pats galės juos išpildyti. Deja, tėvai dažnai yra linkę slopinti 3-7 metų vaiko savarankiškumą, stengdamiesi viską padaryti už jį.

Vaiko savarankiškumo slopinimas gali būti tiek sąmoningas, tiek nesąmoningas, tik pastarąjį sunkiau pastebėti. Kartais tėvai, siekdami nepasirodyti „neišmanėliais“, kai nespėja laiku į darbą ar nesugeba nuraminti vaiko parduotuvėje, sąmoningai padaro tam tikrus kasdienius dalykus už vaiką (pvz.: tėvai užriša batų raištelius, nes skuba į darbą arba vaikas to dar nemoka ir pan.). Nesąmoningas slopinimas esti tuomet, kai tėvai daro įvairius darbus už vaiką iš didelės meilės, noro padėti ar baimės, kad vaikas pravirks, jei jam nepasiseks.

Pagrindinės tėvų klaidos

Kantrybės trūkumas ir skubėjimas

Dažnai nebeišlaukdami, kol mažieji patys išmoks ar padarys vieną ar kitą veiksmą, tėvai padaro jį už vaiką. Susidūrę su panašia situacija dar kartą, tėvai netgi pradeda reikšti pyktį ir nepasitenkinimą dėl vaiko lėtumo. Tėvai yra tie asmenys, kurie gali parinkti tinkamą laiką mokytis naujo, savarankiško vaiko elgesio. Jeigu vaikas taip greitai neapsirengia, kad būtų spėjama į darbą, galbūt verta pakelti vaiką anksčiau, o ne išlieti savo jausmus ant jo.

Draudimas bandyti

Kiti tėvai stengiasi apsaugoti vaiką nuo nesėkmės – neleidžia vaikui net bandyti. Ši tėvų klaida slopina ne tik vaiko savarankiškumą, bet ir

pasitikėjimą savo jėgomis, ugdo baimę bandyti. Leidimas patirti nesėkmę bei tolimesnis jos aptarimas parodo vaikui, kad jūs juo tikite ir padėsite net jei jam nesiseks.

Vaiko gebėjimų nuvertinimas

Dažnai tėvai mano, kad dar ne laikas mokytis tam tikro įgūdžio ir teigia, kad „vaikas dar per mažas“. Taip ugdoma visiška priklausomybė nuo tėvų, kuri ateityje trukdo formotis vaiko savęs suvokimui ir tikėjimui savo jėgomis bei savarankiškumui.

Patarimai, skatinantys 3-7 metų vaiko savarankiškumą

- Rodykite teigiamą dėmesį: padėsinkite, pagirkite už sėkmingus pasiekimus, nekritikuokite už padarytas klaidas.
- Nuoširdžiai pasidžiaukite vaiko sėkme, savarankiškai atlikta veikla, jei reikia, suteikite pagalbą, bet nedarykite už vaiką to, ką jis jau pats geba puikiai atlikti.